

ЭТЬИБОР, ЭТЬИРОФ

Самарканд вилояти хокимининг ҚАРОРИ

**БОЗОРЛАР ВА САВДО КОМПЛЕКСЛАРИДА САВДО ВА ХИЗМАТ
КЎРСАТИШ ОБЪЕКЛЛАРИ УЧУН ИЖАРА ВА УМУМИЙ
ФОЙДАЛАНИЛАДИГАН ОБЪЕКЛЛАРНИ САҚЛАШ БЎЙИЧА
КЎРСАТИЛАДИГАН ХИЗМАТЛАР УЧУН ОЙЛИК ТЎЛОВЛАРНИ
ХІСОБЛАШ ВА УНДИРИШНИ ПАНДЕМИЯ ДАВРИДА
ВАҚТИНЧА ТЎХТАТИШ ТЎГРИСИДА**

Коронавирус пандемияси даврида тадбиркорлик субъектларини кўллаб-кувватлаш мəксадида Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2010 йил 26 апрелдаги «Деҳқон бозорлари ва савдо комплекслари фаолиятини ташкил қилиниш янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўгрисида»ги ПК-1326-сон қарори, вилоят молия бош бошқармасининг 2020 йил 20 июндан (01/02-38/1011-сон) ва давлат солик бошқармасининг 2020 йил 22 июндан (20/2-14608-сон) мурожаатлари ва вилоят ҳокимининг биринчи ўринбосари (Ж.Ўрков)нинг 2020 йил 20 июндан (696/01-30-сон) билдиригисига мувофиқ, «Норматив-хуқуқий хужжатлар тўгрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Конунининг 35-моддасига асосланниб, **ҚАРОР ҚИЛАМАН:**

1. Вилоят ҳокими-нинг биринчи ўринбосари (Ж.Ўрков), вилоят молия бош бошқармаси, давлат солик бошқармаси ҳамда Бозорлар ва савдо комплекслари уюшмасининг пандемия даврида фаолиятига рухсат берилмаган савдо ва хизмат кўрсатиш нукталари учун ижара ва кўрсатиладиган хизматлар бўйича ойлик тўловларни вактина тўхтатиш ҳақидаги тақлифлари маъкуллансин.

2. Вилоят ҳокимининг 2020 йил 25 февралдаги «Ви-лоятунда бозорлар ва савдо

комплекслари маъмурити томонидан ундириб олинадиган бир марталик йиғимлар, ижара тўловлари ва кўрсатиладиган хизматлар кўймати миқдорларини тасдиқлаш тўгрисида»ги 22-К-сон қарорининг 2-иловаси (бозорлар ва савдо комплексларининг маъмурити томонидан бино, иншотларни ва инвентарларни ижарага бериш ва кўрсатиладиган мажбурий хизматлар учун ундирилади-

Вилоят ҳокими
2020 йил 26 август
№ 125-Қ

ган тўловлар)га амал қилиши пандемия даврида карантин талаблари кучайтирилган давр учун, инциротга қарши курашиш вилоят комиссияси томонидан вилоятдаги бозорлар ва савдо комплекслари фаолиятини юритишига рухсат этилгunga кадар тўхтатилисин.

3. Вилоят ҳокимligи ахборот хизмати матбуот котиби (М.Мирзаев) мазкур қарорни «Зарафшон» ва «Самаркандский вестник» газеталаридан эълон қилиниши ҳамда вилоят ҳокимлигининг расмий веб-сайтига жойлаштирилишини таъминласин.

4. Мазкур қарор расман расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

5. Мазкур қарорнинг ижросини назорат қилиш вилоят ҳокимининг биринchi ўринбосари Ж.Ўрков зими- масига юқлатилисин.

Э.ТУРДИМОВ

Байрам олдидан маҳкумлар оиласи бағрига қайтди

Президентимиз Шавкат Мирзиёев Мустақиллик Байрами арафасида «Озодликдан маҳрум этиши жазосини ўтётган, қилишига чин кўнгилдан пушаймон бўлган ва тузалиш йўлига қатъий ўтган бир гурӯҳ шахсларни афф этиши тўгрисида»ги фармонни имзолади.

Жиноят кодексининг 73-моддасида жазони ўташдан муддатидан илгари шартли озод қилиши, шу Кодексининг 74-моддасида esa жазони енгилроғи билан алмаштириш нормаси қайд қилинган. Давлатимиз мустақиллигининг 29 йиллиги арафасида мазкур тамийлар асосида бир гурӯҳ маҳкумлар жазоси енгиллаштирилиб, муддатидан олдин озод қилинмоқда.

Жиноят ишлари бўйича вилоят, шахар ва туман судлари томонидан 2020 йилнинг 15 августидан ҳозирги кунга қадар 130 нафар шахса нисбатан жазони ўташдан муддатидан илгари шартли озод қилиш билан боғлиқ тақдимномалар қоноатлантирилди.

Жумладан, 1 нафар шахс озодлиқдан маҳрум қилиши жазосини ўташдан, 49 нафар шахс озодлини чеклаш жазосини ўташдан, 20 нафари муйян ҳуқуқдан маҳрум қилиши жазосини ўташдан, 60 нафар шахс ахлоқ тузатиш ишлари жазосини ўташдан муддатидан илгари шартли озод қилинган.

Кайд этиш лозимни, жазони ўташдан муддатидан илгари шартли озод қилинган шахсларнинг 119 нафарини эркаклар, 11 нафарини хотин-қизлар ташкил қилиади.

Улар оиласи бағрига қайтиб, байрамни яқинлаши билан бирга нишонлаш имконига эга бўлди.

Ўткир МАМАДАЛИЕВ,
жиноят ишлари бўйича вилоят суди
расиси ўринбосари.

Коронавирусга қарши курашга қанча маблағ сарфланди?

2020 йилда дунё давлатлари қатори халқимиз ҳам мураккаб ва ҳар томонлама синовли кунларни бошдан ўтказмоқда.

COVID-19 пандемияси давлатимиз ва одамлар учун оғир ижтимоий иқтисодий вазиятни юзга таниди.

Пандемия шароитида Президентимиз ташаббус билан халқимиз ижтимоий жиҳатдан кучли химоя қилинди, ўлим холати бўлмаслиги учун барча чоралар кўрилди. Тўғри, баъзи камчиликлар ҳам инкор этиб бўлмайди, жумладан, шифохоналарда жой етишмай қолиши ва дори-дармон нархларини сунъий ошиши каби. Лекин бу камчиликлар ҳам халқимизнинг биргаликда, жипслashi ҳаракат қилиши ва давлатимиз кўмаги билан бартараф қилинди.

Хусусан, Қорақалпогистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шахар маҳаллий бюджетларига санитария-эпидемиологик осоишталик марказларида карантинда сакланётган фуқароларни саклаш, жамоат жойларини дезинфе-

COVID-19

дунюн ойига қадар Ўзбекистондона пандемия оқибатларини, ахолининг яшаш тарзи ва иктиносидёт тармоқларини талаб даражасида юмшатишга қаратилган 14 та фармон ва қарорлар қабул қилинди.

Санитария-эпидемиологик осоишталик агентлигига шахсий химоя, дезинфекция, изоляция воспиталари, тест (ПЦР) диагностикумлари, тибий техника воспиталарини харид қилиш учун эса 123,5 миллиард сўм маблаг асосида ахолини вактичаниларни саклаш мажмаси ва Зангига туманида маҳсус шифохона қурили. Тошкент вилоятининг Юқори Чирчик туманида 107,4 миллиард сўм маблаг асосида ахолини вактичаниларни саклаш мажмаси ва Зангига туманида маҳсус шифохона қурили. Тошкент шахарди замонавий диагностика лабораторияси комплекси реконструкция қилини.

Гайрат АБДИЕВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати.

Жорий йилнинг март ойини

корантинда саклаш мажмаси ва Зангига туманида маҳсус шифохона қурили. Тошкент шахарди замонавий диагностика лабораторияси комплекси реконструкция қилини.

Жорий йилнинг март ойини

корантинда саклаш мажмаси ва Зангига туманида маҳсус шифохона қурили. Тошкент шахарди замонавий диагностика лабораторияси комплекси реконструкция қилини.

Жорий йилнинг март ойини

корантинда саклаш мажмаси ва Зангига туманида маҳсус шифохона қурили. Тошкент шахарди замонавий диагностика лабораторияси комплекси реконструкция қилини.

Жорий йилнинг март ойини

корантинда саклаш мажмаси ва Зангига туманида маҳсус шифохона қурили. Тошкент шахарди замонавий диагностика лабораторияси комплекси реконструкция қилини.

Жорий йилнинг март ойини

корантинда саклаш мажмаси ва Зангига туманида маҳсус шифохона қурили. Тошкент шахарди замонавий диагностика лабораторияси комплекси реконструкция қилини.

Жорий йилнинг март ойини

корантинда саклаш мажмаси ва Зангига туманида маҳсус шифохона қурили. Тошкент шахарди замонавий диагностика лабораторияси комплекси реконструкция қилини.

Жорий йилнинг март ойини

корантинда саклаш мажмаси ва Зангига туманида маҳсус шифохона қурили. Тошкент шахарди замонавий диагностика лабораторияси комплекси реконструкция қилини.

Жорий йилнинг март ойини

корантинда саклаш мажмаси ва Зангига туманида маҳсус шифохона қурили. Тошкент шахарди замонавий диагностика лабораторияси комплекси реконструкция қилини.

Жорий йилнинг март ойини

корантинда саклаш мажмаси ва Зангига туманида маҳсус шифохона қурили. Тошкент шахарди замонавий диагностика лабораторияси комплекси реконструкция қилини.

Жорий йилнинг март ойини

корантинда саклаш мажмаси ва Зангига туманида маҳсус шифохона қурили. Тошкент шахарди замонавий диагностика лабораторияси комплекси реконструкция қилини.

Жорий йилнинг март ойини

корантинда саклаш мажмаси ва Зангига туманида маҳсус шифохона қурили. Тошкент шахарди замонавий диагностика лабораторияси комплекси реконструкция қилини.

Жорий йилнинг март ойини

корантинда саклаш мажмаси ва Зангига туманида маҳсус шифохона қурили. Тошкент шахарди замонавий диагностика лабораторияси комплекси реконструкция қилини.

Жорий йилнинг март ойини

корантинда саклаш мажмаси ва Зангига туманида маҳсус шифохона қурили. Тошкент шахарди замонавий диагностика лабораторияси комплекси реконструкция қилини.

Жорий йилнинг март ойини

корантинда саклаш мажмаси ва Зангига туманида маҳсус шифохона қурили. Тошкент шахарди замонавий диагностика лабораторияси комплекси реконструкция қилини.

Жорий йилнинг март ойини

корантинда саклаш мажмаси ва Зангига туманида маҳсус шифохона қурили. Тошкент шахарди замонавий диагностика лабораторияси комплекси реконструкция қилини.

Жорий йилнинг март ойини

корантинда саклаш мажмаси ва Зангига туманида маҳсус шифохона қурили. Тошкент шахарди замонавий диагностика лабораторияси комплекси реконструкция қилини.

Жорий йилнинг март ойини

корантинда саклаш мажмаси ва Зангига туманида маҳсус шифохона қурили. Тошкент шахарди замонавий диагностика лабораторияси комплекси реконструкция қилини.

Жорий йилнинг март ойини

корантинда саклаш мажмаси ва Зангига туманида маҳсус шифохона қурили. Тошкент шахарди замонавий диагностика лабораторияси комплекси реконструкция қилини.

Жорий йилнинг март ойини

корантинда саклаш мажмаси ва Зангига туманида маҳсус шифохона қурили. Тошкент шахарди замонавий диагностика лабораторияси комплекси реконструкция қилини.

Жорий йилнинг март ойини

корантинда саклаш мажмаси ва Зангига туманида маҳсус шифохона қурили. Тошкент шахарди замонавий диагностика лабораторияси комплекси реконструкция қилини.

Жорий йилнинг март ойини

корантинда саклаш мажмаси ва Зангига туманида маҳсус шифохона қурили. Тошкент шахарди замонавий диагностика лабораторияси комплекси реконструкция қилини.

Жорий йилнинг март ойини

корантинда саклаш мажмаси ва Зангига туманида маҳсус шифохона қурили. Тошкент шахарди замонавий диагностика лабораторияси комплекси реконструкция қилини.

Жорий йилнинг март ойини

МУСТАҚИЛЛИК – МУҚАДДАС МАВЗУ

(Давоми. Бошланиши 1-саҳифада).

Омма эркин сўзлаш, кенг қаровли фикрлаш хукуқидан маҳрум қилинган шароитда маънавий юксалиш ҳақида гап бўлиши мумкиниди – йўқ, албатта! Оқибатда биз майда-чўйда мавзулардагина сўзлашадиган, глобал масалаларда фикрлаш имкониятидан мосуву бир миллатга айланада бордик – қадрсизландик.

Хар бир соҳада сунъий тўсиқлар, сан-салорликлар одатий ҳолга айланган эди. Илми ҳаминқадар одамлар кучли таъсир ва ваколатга эга бўлганлари боис, босар-тусарини билмай қолгандар. Кўпнинг манфаати уларни қизиқтирган. Ишни “Ўзим хон, кўланкам майдон” қабилида ташкил этгандар. Бу ҳалқни мутелиқда ушлаб туришини режа қилгандар учун айни мудда бўлган, албатта.

Шўро ҳокимияти Иккинчи жаҳон урушида қозонган галабасидан сўнг, қирғин сиёсантини бир мунча юмшатгандек бўлди. Аммо, мана шу юмшоқлик замирда ҳам мустамла-качилик сиёсантиниң сиёғи сезилиб турган. Вақти-вақти билан миллат маънавиятининг ўсув нуқталари “чеканка” қилиб турдиган. Энг ачин нарлиси, бу пайтга келиб хинд ҳалқининг атоқи ёзувиши Робинсондан Тахур таъбири билан айтганда, шўро сиёсанти миллий манфаатларимизга аввалидик ҳамла килмаса ҳам, олдга силжимасин деб олди-мизга тўсик қўйиб қўйган.

Аввалбошдан учкунни алангага айлантиришина касб қилган бу тузум, ўтган асрнинг 80-йиллари ўрталарида яна катагон сиёсантиниң чўйини аланглатди – яна бир карра ўзининг ҳақиқий башарасини намойиш этди. “Пахта иши” деган айнома билан ҳалқимиз бошига мусибатли кунларни солди. Кўпдан бери чанг босиб ётган жазо машинасини яна ишга кўшиди. Ноҳак “қама-қамалар” авжига чиқди. Марказдан адолат посблорни сифатида келган “десантчила” билган номаъқулчиликларни қилдилар – ҳалқни хоҳлаганча таладилар. Ўзимиздан чиқкан кўланка кўри-нишидаги қаслар уларга кўмак бериб туриш-

ди. Марказдан келган “ваколатли вакиллар” кўп ноҳақликларни уларнинг кўли билан ошири – керагида қўллаб-қувватлаб турди. Вакти келганда айни уларнинг бўйнига ағдаришиди.

Яқинда ўша пайтдаги “машхур де-санҷти”лардан бирни Гдлян, матбуотдаги чишишларини бирда: “Биз Ўзбекистонда беш-олтига йирик жиноятларни очишида-гина иштирок этганимиз, холос, қолганини ўзларнинг одамлари қилишган”, деб ўзини оқлашга уринди. Буни қандай тушуниш ке-рак? Наҳотки, ҳайвонот оламига хос бўлган “агратомия ҳодисаси” одамлар орасида ҳам мавжуд бўлса! (Баъзи бир мавжудот-лар ҳаётiga хавф сезисизса мавъум бир тана аъзосини бой бериш эвазига ўзини хавфдан халос этади. Масалан, калтакесаклар думини ташлаб қочади. Актинийлар пайтаслагичларидан, кискичбакалар қисқичларидан воз кечадилар. Фанда ана шу холат “агратомия ҳодисаси” деб аталади).

Гарчи таъсир доираиси заифлашган бўлса-да, ҳали марказ мавжуд эди. У яна бир карра юртимиз ҳудудида учкундан аланга чиқариш режасини тузуб турдари. Миллатларо зиддиятлар, диний можаро чиқариш, минтақада ўзаро кескинлики вужудга келтиришни мўлжаллаланди. Мана шундай

мурракаб вазиятда мамлакатимизнинг янги раҳбари Ислом Каримов ҳаётини гаровга кўйиб, ноҳақликларга барҳам бериш талаби билан чиқди. Марказнинг муросага келмаслиги аён бўлгач, иттифоқдош республикалар орасида биринчилардан бўлиб юрт мустакиллигини ўзлон килди. Таъбир жоиз бўлса, ўтга асрлар Европада амалда қўлланган инквизициянинг, шўро тузуми трансплантация килиб қўллаган ноҳақликлари мазкур журъат туфайли барҳам топди.

Дастлабки пайтда бу журъатни ҳамма ҳам бирдек англамагани рост. Қизиққонликка йўйғанлар ҳам, ҳадемай вазият яна ўз ҳолига қайтишига, “Эски тос эски тослигига қолишига” ишониб, сўз сўзлаган, жиддий бир ҳаракат қилишдан тийлиб турганлар ҳам бўлган. Чунки, собик иттифоқда ўзаро иктисодий алоқалар шундай йўлга қўйилган эдики, бир-бировнинг кўмагисиз боши берк кўчага кириб қолиш турган гап эди. Шунинг учун ҳам истиқлонинг дастлабки кунлари, Ватанимиз омборларida бор-йўғи 3-4 кунга етадиган ғалла захироси билан қийин шароитда қолган. Бошқа соҳаларда ҳам мана шу сингари сакталиклар вужудга келган. Аммо донон раҳбар бошчилигига ҳалқимиз ўзи танлаган мустақил ривожланиш йўлидан қайтмади, чеккадан берилган алдовларга

чалғимади. Тарихан жуда қисқа муддатда салмоқли натижаларни кўлга киритишга муваффақ бўлдик. Жаҳон ҳамжамиятидан муносиб ўрнимизни топдик. Эндиғи вазифамиз эса ана шу жойимизни мустаҳкамлаш, муваффакиятларимизни кўз қорашибидек асраш, бунёдкорлик салоҳиятимизни юқсалтиришидан иборат. Зотан, “биз њеч кимга қарам эмасмиз, қарам бўлмаймиз ҳам!” Мана шу ғурур ва ифтихор тўйғуси устувор бўлган кўнгиллар мустақилликнинг қадрими теран ҳис қилишига шубҳа йўк.

Ушбу ҳаёт ҳақиқатининг нақадар мухимлигини англаб етган ҳалқимиз, стратегик фикрлаш қобилиятига эга, ташаббускор, инсонпарвар ва адолатли юртбошиши Шавкат Мирзиёев раҳбарлигига миллий тараққиётнинг сифат жиҳатидан янги босқичига мустаҳкам қадам кўйди.

Миллий тикиланишдан миллий юксалиш сари юз тутган Ватанимиз – Ўзбекистоннинг янгиланаётган қиёғасини шакллантириш, ҳалқаро майдондаги нуғузини юксалтиришга қаратилган инсонпарвар илоҳотларни амалга оширишга астойиди киришиди. Бу илоҳотлардан кўзланган асосий мақсад мамлакат аҳолисининг олий қадрят деб эътироф этилган конституциявий ҳак-хукукларини ҳимоя қилиш, қонуний манфаатларини ҳамда ҳаётдан рози бўлиб яшашини таъминлашдан иборат этиб белгиланди.

Ушбу мақсадга эришиш, аввало, узоқ йиллар давомида тўпланиб қолган, ҳалқимизни қийнаб келаётган ижтимоий-иктисодий муаммоларни аниқлашдан бошланди. Барча вилоят, туман ва шаҳарларда Ўзбекистон Республикаси Президентининг Халқ қабулхоналари ташкил этилди, мурожаатларни қабул килишининг электрон тизими, виртуал қабулхоналар, ҳалқ билан бевосита мулқот йўлга қўйилди. Бугун ҳалқ дардини, муаммосини ечиш учун, юмшоқ курсидан тушиб, салқин хонадан чиқиб, ҳалқнинг олидига келиш, уйма-уй юриб дардини тинглаш, муаммосини ўрганиб, ечим топиш, пировард натижада ҳалқни рози қилиш давлат идоралари ва барча раҳбар ходимларнинг биринчи галдаги вазифасига айланди. “Халқ давлат идоралари ҳалқимизга хизмат қилиши керак”, деган инсонпарвар фоя давримизнинг асосий шиорига айланди.

Бугунги кунда ҳалқимиз, айниқса, аҳолининг кам таъминланган қатламлари, ёш оиласида учун арzon ва шинам уй-жойлар қуриш дастурни давлат томонидан изчил амалга оширилмоқда. Рақамларга эътибор

қаратсан, биргина жорий йилда ана шу дастур бўйича қишлоқ жойларда 12 мингдан зиёд, шаҳарларда 18 мингдан ортиқ кўп хонали уй-жойлар барпо этилаётгани, 2 минг 400 га яқин ижтимоий обьект, жумладан, 427 та боғча, 477 та мактаб, 216 та соғлини сақлаш, 29 та жисмоний тарбия ва спорт муассасаси ва 100 га яқин бошқа турли иншоатларда қурилиш-монтаж ишлари олиб борилмоқда.

Давлат хизматлари агентлиги фаолиятининг йўлга қўйилган фўқароларнинг давлат органлари билан ўзаро муносабатларидаги қанчадан-қанча сарсонгарчилигининг олдини олди, вақтни тежади, энг асосийси, бирорратия ва коррупцияга барҳам берилгапти.

Иктисодий илоҳотлар, туризмни ривожлантириш, қишлоқ хўжалигини модернизация қилиш, озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлаш, солин юқини камайтириш, валюта бозорини эркинлаштириш, тадбиркорликни кўллаб-қувватлаш, имтиёзли кредитлар ажратиш, янги-янги иш ўринларини яратиш орқали аҳолининг банд бўлмаган қатламларини доимий иш билан таъминлаш натижасида ишсиз оиласида учун доимий даромад манбалари яратилиб, камбағалликни қисқартишга эришилмоқда.

Ижтимоий ҳаётимизнинг турли соҳаларида ижобий самара бераётган бу каби илоҳотларни ҳозир бирма-бир санаб, адогига етиб бўлмайди, аммо катта йўл бошида турганимизда бундай эззига ишларнинг амалга ошишига ишончизлилар билан қараганлар ҳам бўлди.

Бугун юртимизда олиб борилаётган инсонпарвар илоҳотлар кўлмаларни ҳозирга якянида кенг. Уларнинг самараси туфайли оддий одамларнинг ҳаётдан розилик даражаси ортиб, эртанги кунга мустаҳкам ишончи пайдо бўлмоқда.

Шу билан бирга, ҳали ечимини топмаган муаммолар, ҳалқимизни ўйлантираётган ма-салалардан ҳам кўз юмб бўлмайди. Бунинг учун ҳар бир инсон бокимандаликай фийятини мутлако тарк этиб, масъулити ҳиссиси туйғоги, аҳиллик билан астойиди меҳнат кильмоғи, эртанги тараққиётга ишонч билан қаромоги лозим. Зоро, эртанги кунга ишонч, фидойилик, аҳиллик, садоқат ва тинимисиз меҳнат – буюк мақсадларга етишнинг бирдан-бир тўғри йўлидир.

Худоёр МАМАТОВ,
Марказий саҳовлар комиссияси
Котибиятининг раҳҳарни, юридик фанлари доктори, профессор.

ЖАМОААТЧИЛИК назорати, биз уни қандай ЎЗЛАШТИРАМИЗ?

Янги Ўзбекистон ҳақидаги тасаввурларимиз кундан кунга теранлашиб, ёрқинлашиб боряпти. Хар бир соҳа ходими, ҳар бир фуқаро ўз соҳаси ва ҳаётидаги бўлаётган ўзгаришларни сеза бошлади. Аслида янги Ўзбекистон гоясигининг моҳияти оддий: инсон ўзини-ўзи, жамиятни эса унинг аъзолари бошқариши керак. Бошқариши эса жамиятнинг оғир-енгли, увол-савобини зиммага олиш дегани. Давлатимиз раҳбарининг “Энди илоҳотлар ташаббускори давлат эмас, жамият бўлади” деганда ана шу шиорни назарда тутган.

Жамиятни бошқариш давр талаби бўллиб, унга шаклланадиган жараён, яъни бунинг учун муйайн ижтимоий тартиб юзага келиши зарур. Ижтимоий тартиб ўрнатишнинг ижтимоий регуляторлари бор: бири – ҳуқук, иккинчиси – ахлок. Одамлар ўртасидаги муносабатлар ана шу икки омилга риоя этиши билан белgilanadi.

Ижтимоий тартиб инсоният учун қанчалик мухим бўлмасин, уни таъминлаш муммо бўлиб қолмоқда. Шунинг учун барча вақтларда донишманлар “Қандай килсан жамиятда тартиб бўлади?” деган саволнинг жавобини топишга ҳаракат килишган. Буюк юнон файласуфи Платон ўзининг “Давлат” асарида ушбу саволнинг жавобини кидириб, жамиятда тартиб бўлиши учун жамиятни интеллектуал элита бошқариши керак, деган. Аристотель эса “Сиёсат” асарида “Жамиятда тартиб бўлиши учун унда ўрта синф кучли бўлиши керак”, деб ёзди. Шарқ донишманлари ушбу саволнинг жавобини маънавий юксаклиқда кўришган. Конфуций таълимотида ҳам, Абу Наср Фаробий асарларида ҳам ижтимоий тартибининг ўрнатилиши маънавий юксаклик билан боғликлика кўрилган. Инсониятнинг ижтимоий тартиби ўрнатиш борасидаги ҳаракатларига қарамасдан ушбу муммо ҳали-хануз ўз ечимини топа олгани йўқ.

Бунинг сабаби, бизнинг назаримизда, назорат фоалиятининг самарасизлиги билан боғлиқ бўлмоқда.

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛӢ ҲАРҲАДЛАРИДА УРТА МАҲСУС ТАЪЛИМ ВАЗИФАСИ
САМАРҚАНД ҲАРҲАДЛАРИДА УРТА МАҲСУС ТАЪЛИМ ВАЗИФАСИ**
Ф. Ҳ. Набиев
**ИЖТИМОИЙ
НАЗОРАТ**
дарслик

Назорат тизими ҳуқуқ ва ахлок меъёрлари бузилганда жазонинг муқаррарлигини таъминлашга қодир эмаслигига. Бунинг сабаби эса ҳуқуқ ва ахлок меъёрларини бузган одамда пора бериб жазодан кутубиб қолиш, назоратни амалга ошираётган субъектларга эса пора бериш имкониятининг борлиги. Демак, ижтимоий тартибининг барқарорлигини таъминлашда асосий тўсиз пораҳурик, яъни корупция иллати бўлмоқда. Бунинг сабаби, назорат тизимида кўйидан амалга ошириладиган жамият назоратининг заифлигига, заифликоғи булашадиган жамият назорати тартибни амалга оширишга эса жамиятда назорат фоалиятiga доир бўлди.

Ана шу жиҳатдан олганда Самарқанд давлат университетида ижтимоий назорат фанидан дарслик яратилганини ва қарийб ўн йилдан бўён олийгоҳда бу фандан таълим бериладиганни маъкул иш деб, профессор Ф. Набиевнинг бу мавзудаги мътэрзуларни жамоатчилик томонидан қизғин кутиб олинганига гувоҳманди.

Назорат тизими коррупцияни тўхтатишига қодир эмаслигининг сабабларидан яна бирни жамиятдаги бефарқликай ҳисобланади. Дарсликда назорат фоалиятини самарали бўлишига хизмат килидиган бефарқликни жиловлаб, дахлдорлик ҳиссисини шакллантириш масалаларига алоҳида ётибор қаратилган. Дарслик назорат тизимини самарали қилишга тўсик бўлган ҳар иккала сабабни, яъни назорат фоалия-

тига доир билимнинг етарли эмаслигини ва бефарқликай ғайфиятини жиловлашга хизмат қилиши билан аҳамиятлидир.

Маҳмудхўжа Беҳбудий географ бўлмаган

аммо ўзидан қимматли географик мерос қолдирган

Кўпчилик Маҳмудхўжа Беҳбудийни буюк маърифатпарвар, Туркистондаги жадидчилик ҳаракати йўлбошлиаридан биро, янги мактаб ғояси яратувчиси ва амалиётчиси, ўзбек драматургияси асосчиси, театр саҳналаштирувчиси, биринчи ношир сифатида билади. Лекин Беҳбудийнинг география фанига доир илмий мероси ҳам бор.

Жумладан, Беҳбудий «Рисолай жўғрофия Русий» (Россия географияси, 1904), «Рисолай жўғрофия умроний» (Ахоли географияси кириш, 1905), «Мунтаҳаби жўғрофия умумий» (Қисқаса умумий география, 1906) каби асарларида ўзининг географик қарашларини баён этган. «Мунтаҳаби жўғрофия умумий» асарининг кириш қисмida «Отияга (қўйида) – баён бўлган фан ва илм тўғрисида биз ҳануз комил эмас, навқадаммиз», дейди. Шунингдек, «...яна жўғрофия олам ва аҳволи замон бу олами рўзгорни инқилabi ва улуши асринга фунуна замонияни тараққиysi ила ҳар он тағёр топадур», деб камтарлик билан хокисорона географик олам тўғрисида турушча ва унинг тамойиллари ўзгариб боришни китобхонга етказиб беради.

Беҳбудий «География» атамасига изоҳ бераби: «Жўғрофия деган сўзининг маъноси, юон лугати арабияни таърифи арз маъносига, яъни ер ва турфокни баён қиласурон илмни айтадур», дейди. Беҳбудий таърифига кўра, география ер шари ва унинг тузилиши (яъни, тупроғи) нимадан иборат эканлигини ўрганувчи фандир. Бугунги кунда «География» сўзи (грекча «гео» - ер ва «графо» - ёзман, тасвирлаб ёзман) бирлик сонда ишлатилганлигидан бу сўз биргина фаннинг номини англалар экан, деб тушуниш мумкин. Ҳақиқатда эса бу сўз табиий ва ижтимоий фанларнинг маълум гурухини билдиради.

Маҳмудхўжа Беҳбудий «Жўғрофия илми» нега навт ҳолда ва баёнлари бўлладур. Анга қараб ушбу илмга тейиши баён ва фанлар бир неча исм аталаудур», дейди. Жумладан, ер шакли (гавда, ҳажм)дан осмон ила ер орасидаги хосияти ва осмондаги нимарсалар ила инобатни ва ҳаракатидан баён қиласурон ила «Жўғрофия риёзий» ернинг хосияти, турроқ паст ва баландлиги, ҳар хил гиёҳ ва конлари, тоб, дарё, кўл, мижоз ва ҳавосидан қиласурон ила «Жўғрофия табиий» аталаудур. Ер юзида катта ҳодисалар ила ургуф, хукumatдорлик, хулоса ва бошқа илмни ушбу илмга баён қилиб, жўғрофия калимасини охирга кўшилишига таъялук илм ва фанини оти кўшиладур», дейди ва «Жўғрофия тарихий», «Жўғрофия сиёсий», «Жўғрофия умраний» ва бошқаларни мисол келтиради.

Нуробод туманининг Жом қишлоғида яшовчи Алишер морбоз ҳайвонот боғи очиби.

Самарқанд-Қарши катта йўлнинг четига жойлашган тўрт томони қирларга туташган жойда мўъжизадай порлаб турган гўша ўтган-кетгани ўзига тортади. Маҳаллий ҳайкалтарош ишлаган турли ҳайкаллар – бўри, турна, сув фариштаси ўзига хос чироили, кўнгилга яқин. Яхши-да, юртингда кўлигил, кўнгли гул шундай ижодкорлар борлиги. Уша маҳаллий ҳайкалтарошни бошқа кўнгилочар гўшаларга таклиф қилиб, фойдаланса, арзиди. Бу гапни унинг ишлари айтиб турибди. Алишер Ёрматов ўзи яратган гўшага уни таклиф қилиб, сабоб иш қилибди.

Болалар ва катталар яйраб, ҳордик чирадиган майдонда, дам олиш учун ўринидклар, манзарали, доимо яшил дараҳтлар ва ноёб гуллар, фаввора (ичида сув париси ҳам бор) ёндан ўтиб, қафаслар ёнига яқинлашамиз.

Бошланнишдаги қафасда сизни бўри кутиб олади. Шу ерда бўрилар ҳақиқати эртаклар, афсоналар ёдга тушади.

- Бўрининг ёнидаги итми? – таажужбланимиз...

- Ҳа, тавакkal қилиб, кичкина кучукчани ёнига киригтан эдик. Иккви дўстлашиб кетди, – дейди Алишер. - Кучукчага раҳми келди шекилли... Мана

бўлгани ва бошқа янги географик кашфиётларни айтиб ўтади.

Беҳбудий табиатдаги цикллик ва ритмик ҳодисаларни, яъни ерни ўз ўки ва қуёш атрофидаги ҳаракати натижасида ҳосил бўладиган географик ҳодисаларни кўйида-гича таърифлайди: «Ёйинки ерни ўртаси хатти истивора (кўём, туш вакти), кеча ва кундуз доим баробар бўлган сувратва, бизни Туркистонга на учун гоҳ узун ва қиска бўлуб, кунимиз 9 ила 15 соат орасига юрадур? Ҳар қанча ерни шимол ё жанубидаги чет (кутуб)ларига қараб борисла, кун ва ётун улайдур. Қутблар тарафига бир-икки, ҳатто, б ойгача кун ботмайдур. Петербург шахрига қиши олти соат, ёз 19 соат кундуз бўлиб турадур (бу ерда Беҳбудий кўтуб куни бўлуб, кунимиз 9 ила 15 соат орасига юрадур? Ҳар қанча ерни шимол ё жанубидаги чет (кутуб)ларига қараб борисла, кун ва ётун улайдур. Қутблар тарафига бир-икки, ҳатто, б ойгача кун ботмайдур. Петербург шахрига қиши олти соат, ёз 19 соат кундуз бўлиб турадур (бу ерда Беҳбудий кўтуб куни бўлуб, кунимиз 9 ила 15 соат орасига юрадур? Ҳар қанча ерни шимол ё жанубидаги чет (кутуб)ларига қараб борисла, кун ва ётун улайдур. Қутблар тарафига бир-икки, ҳатто, б ойгача кун ботмайдур. Петербург шахрига қиши олти соат, ёз 19 соат кундуз бўлиб турадур (бу ерда Беҳбудий кўтуб куни бўлуб, кунимиз 9 ила 15 соат орасига юрадур? Ҳар қанча ерни шимол ё жанубидаги чет (кутуб)ларига қараб борисла, кун ва ётун улайдур. Қутблар тарафига бир-икки, ҳатто, б ойгача кун ботмайдур. Петербург шахрига қиши олти соат, ёз 19 соат кундуз бўлиб турадур (бу ерда Беҳбудий кўтуб куни бўлуб, кунимиз 9 ила 15 соат орасига юрадур? Ҳар қанча ерни шимол ё жанубидаги чет (кутуб)ларига қараб борисла, кун ва ётун улайдур. Қутблар тарафига бир-икки, ҳатто, б ойгача кун ботмайдур. Петербург шахрига қиши олти соат, ёз 19 соат кундуз бўлиб турадур (бу ерда Беҳбудий кўтуб куни бўлуб, кунимиз 9 ила 15 соат орасига юрадур? Ҳар қанча ерни шимол ё жанубидаги чет (кутуб)ларига қараб борисла, кун ва ётун улайдур. Қутблар тарафига бир-икки, ҳатто, б ойгача кун ботмайдур. Петербург шахрига қиши олти соат, ёз 19 соат кундуз бўлиб турадур (бу ерда Беҳбудий кўтуб куни бўлуб, кунимиз 9 ила 15 соат орасига юрадур? Ҳар қанча ерни шимол ё жанубидаги чет (кутуб)ларига қараб борисла, кун ва ётун улайдур. Қутблар тарафига бир-икки, ҳатто, б ойгача кун ботмайдур. Петербург шахрига қиши олти соат, ёз 19 соат кундуз бўлиб турадур (бу ерда Беҳбудий кўтуб куни бўлуб, кунимиз 9 ила 15 соат орасига юрадур? Ҳар қанча ерни шимол ё жанубидаги чет (кутуб)ларига қараб борисла, кун ва ётун улайдур. Қутблар тарафига бир-икки, ҳатто, б ойгача кун ботмайдур. Петербург шахрига қиши олти соат, ёз 19 соат кундуз бўлиб турадур (бу ерда Беҳбудий кўтуб куни бўлуб, кунимиз 9 ила 15 соат орасига юрадур? Ҳар қанча ерни шимол ё жанубидаги чет (кутуб)ларига қараб борисла, кун ва ётун улайдур. Қутблар тарафига бир-икки, ҳатто, б ойгача кун ботмайдур. Петербург шахрига қиши олти соат, ёз 19 соат кундуз бўлиб турадур (бу ерда Беҳбудий кўтуб куни бўлуб, кунимиз 9 ила 15 соат орасига юрадур? Ҳар қанча ерни шимол ё жанубидаги чет (кутуб)ларига қараб борисла, кун ва ётун улайдур. Қутблар тарафига бир-икки, ҳатто, б ойгача кун ботмайдур. Петербург шахрига қиши олти соат, ёз 19 соат кундуз бўлиб турадур (бу ерда Беҳбудий кўтуб куни бўлуб, кунимиз 9 ила 15 соат орасига юрадур? Ҳар қанча ерни шимол ё жанубидаги чет (кутуб)ларига қараб борисла, кун ва ётун улайдур. Қутблар тарафига бир-икки, ҳатто, б ойгача кун ботмайдур. Петербург шахрига қиши олти соат, ёз 19 соат кундуз бўлиб турадур (бу ерда Беҳбудий кўтуб куни бўлуб, кунимиз 9 ила 15 соат орасига юрадур? Ҳар қанча ерни шимол ё жанубидаги чет (кутуб)ларига қараб борисла, кун ва ётун улайдур. Қутблар тарафига бир-икки, ҳатто, б ойгача кун ботмайдур. Петербург шахрига қиши олти соат, ёз 19 соат кундуз бўлиб турадур (бу ерда Беҳбудий кўтуб куни бўлуб, кунимиз 9 ила 15 соат орасига юрадур? Ҳар қанча ерни шимол ё жанубидаги чет (кутуб)ларига қараб борисла, кун ва ётун улайдур. Қутблар тарафига бир-икки, ҳатто, б ойгача кун ботмайдур. Петербург шахрига қиши олти соат, ёз 19 соат кундуз бўлиб турадур (бу ерда Беҳбудий кўтуб куни бўлуб, кунимиз 9 ила 15 соат орасига юрадур? Ҳар қанча ерни шимол ё жанубидаги чет (кутуб)ларига қараб борисла, кун ва ётун улайдур. Қутблар тарафига бир-икки, ҳатто, б ойгача кун ботмайдур. Петербург шахрига қиши олти соат, ёз 19 соат кундуз бўлиб турадур (бу ерда Беҳбудий кўтуб куни бўлуб, кунимиз 9 ила 15 соат орасига юрадур? Ҳар қанча ерни шимол ё жанубидаги чет (кутуб)ларига қараб борисла, кун ва ётун улайдур. Қутблар тарафига бир-икки, ҳатто, б ойгача кун ботмайдур. Петербург шахрига қиши олти соат, ёз 19 соат кундуз бўлиб турадур (бу ерда Беҳбудий кўтуб куни бўлуб, кунимиз 9 ила 15 соат орасига юрадур? Ҳар қанча ерни шимол ё жанубидаги чет (кутуб)ларига қараб борисла, кун ва ётун улайдур. Қутблар тарафига бир-икки, ҳатто, б ойгача кун ботмайдур. Петербург шахрига қиши олти соат, ёз 19 соат кундуз бўлиб турадур (бу ерда Беҳбудий кўтуб куни бўлуб, кунимиз 9 ила 15 соат орасига юрадур? Ҳар қанча ерни шимол ё жанубидаги чет (кутуб)ларига қараб борисла, кун ва ётун улайдур. Қутблар тарафига бир-икки, ҳатто, б ойгача кун ботмайдур. Петербург шахрига қиши олти соат, ёз 19 соат кундуз бўлиб турадур (бу ерда Беҳбудий кўтуб куни бўлуб, кунимиз 9 ила 15 соат орасига юрадур? Ҳар қанча ерни шимол ё жанубидаги чет (кутуб)ларига қараб борисла, кун ва ётун улайдур. Қутблар тарафига бир-икки, ҳатто, б ойгача кун ботмайдур. Петербург шахрига қиши олти соат, ёз 19 соат кундуз бўлиб турадур (бу ерда Беҳбудий кўтуб куни бўлуб, кунимиз 9 ила 15 соат орасига юрадур? Ҳар қанча ерни шимол ё жанубидаги чет (кутуб)ларига қараб борисла, кун ва ётун улайдур. Қутблар тарафига бир-икки, ҳатто, б ойгача кун ботмайдур. Петербург шахрига қиши олти соат, ёз 19 соат кундуз бўлиб турадур (бу ерда Беҳбудий кўтуб куни бўлуб, кунимиз 9 ила 15 соат орасига юрадур? Ҳар қанча ерни шимол ё жанубидаги чет (кутуб)ларига қараб борисла, кун ва ётун улайдур. Қутблар тарафига бир-икки, ҳатто, б ойгача кун ботмайдур. Петербург шахрига қиши олти соат, ёз 19 соат кундуз бўлиб турадур (бу ерда Беҳбудий кўтуб куни бўлуб, кунимиз 9 ила 15 соат орасига юрадур? Ҳар қанча ерни шимол ё жанубидаги чет (кутуб)ларига қараб борисла, кун ва ётун улайдур. Қутблар тарафига бир-икки, ҳатто, б ойгача кун ботмайдур. Петербург шахрига қиши олти соат, ёз 19 соат кундуз бўлиб турадур (бу ерда Беҳбудий кўтуб куни бўлуб, кунимиз 9 ила 15 соат орасига юрадур? Ҳар қанча ерни шимол ё жанубидаги чет (кутуб)ларига қараб борисла, кун ва ётун улайдур. Қутблар тарафига бир-икки, ҳатто, б ойгача кун ботмайдур. Петербург шахрига қиши олти соат, ёз 19 соат кундуз бўлиб турадур (бу ерда Беҳбудий кўтуб куни бўлуб, кунимиз 9 ила 15 соат орасига юрадур? Ҳар қанча ерни шимол ё жанубидаги чет (кутуб)ларига қараб борисла, кун ва ётун улайдур. Қутблар тарафига бир-икки, ҳатто, б ойгача кун ботмайдур. Петербург шахрига қиши олти соат, ёз 19 соат кундуз бўлиб турадур (бу ерда Беҳбудий кўтуб куни бўлуб, кунимиз 9 ила 15 соат орасига юрадур? Ҳар қанча ерни шимол ё жанубидаги чет (кутуб)ларига қараб борисла, кун ва ётун улайдур. Қутблар тарафига бир-икки, ҳатто, б ойгача кун ботмайдур. Петербург шахрига қиши олти соат, ёз 19 соат кундуз бўлиб турадур (бу ерда Беҳбудий кўтуб куни бўлуб, кунимиз 9 ила 15 соат орасига юрадур? Ҳар қанча ерни шимол ё жанубидаги чет (кутуб)ларига қараб борисла, кун ва ётун улайдур. Қутблар тарафига бир-икки, ҳатто, б ойгача кун ботмайдур. Петербург шахрига қиши олти соат, ёз 19 соат кундуз бўлиб турадур (бу ерда Беҳбудий кўтуб куни бўлуб, кунимиз 9 ила 15 соат орасига юрадур? Ҳар қанча ерни шимол ё жанубидаги чет (кутуб)ларига қараб борисла, кун ва ётун улайдур. Қутблар тарафига бир-икки, ҳатто, б ойгача кун ботмайдур. Петербург шахрига қиши олти соат, ёз 19 соат кундуз бўлиб турадур (бу ерда Беҳбудий кўтуб куни бўлуб, кунимиз 9 ила 15 соат орасига юрадур? Ҳар қанча ерни шимол ё жанубидаги чет (кутуб)ларига қараб борисла, кун ва ётун улайдур. Қутблар тарафига бир-икки, ҳатто, б ойгача кун ботмайдур. Петербург шахрига қиши олти соат, ёз 19 соат кундуз бўлиб турадур (бу ерда Беҳбудий кўтуб куни бўлуб, кунимиз 9 ила 15 соат орасига юрадур? Ҳар қанча ерни шимол ё жанубидаги чет (кутуб)ларига қараб борисла, кун ва ётун улайдур. Қутблар тарафига бир-икки, ҳатто, б ойгача кун ботмайдур. Петербург шахрига қиши олти соат, ёз 19 соат кундуз бўлиб турадур (бу ерда Беҳбудий кўтуб куни бўлуб, кунимиз 9 и

Самарқанд мусиқа маданияти – Мирзо Улуғбек даврида

Буюк алломалар Муаммад ал-Хоразмий, Абу Наср Форобий, Ахмад ал-Фарғоний, Абу Али ибн Сино, Паҳлавон Маҳмуд, Умар Хайём, Мирзо Улуғбек, Абдураҳмон Жомий, Алишер Навоий, Захириддин Муҳаммад Бобур, Нажмиддин Кавқабий, Дарвеш Али Чангий ўзларининг рисолаларида ижрочилик санъати, мусиқа илми ва тарихий қонун-қоидаларига оид қимматли маълумотларни баён этган.

Ёзма манбаларда Мирзо Улуғбек даврида йирик баста-кор созандалардан Сайфидин Найи ва Қутби Найи, Сайд Юсуф (қўбуз), Дарвишбек каби машҳур санъаткорлар эътироф этилган. Моварооннаҳр маданияти ва санъати, айниқса, Амир Темур ва темурийлар даврида юксакликка кўтарилиган. Ўша даврнинг машҳур мусиқачи-си Хожа Абдулқодир Марғорий (1340-1435) Амир Темурнинг тақлифи билан Бағдоддан Самарқандга кўчиб келган.

Шу даврда яратилган мини-атораларда мусиқа асбобларидан, хатто жанг жадалларда ҳам фойдаланилганлигини

кўрсатувчи тасвиirlар бор. Масалан, Шарафиддин Али Яздийнинг машҳур «Зафарнома» асарига чизилган бир қатор миниатюраларда тасвиirlangan жанг саҳналарида карнайчилар тасвиirlangan. Расмларда уч хил карнай тасвиiri кўриш мумкин: биринчиси, кенг оғизли тўғри кувурсимон карнай, иккинчиси, нисбатан торрок оғизли тўғри кувурсимон карнай, учинчиси эса «» шаклдаги тасвиirlangan миниатюраларда бир неча созандаларни, дуттор чалаштган канотли парини кўриш мумкин. Мирзо Улуғбек даврида машҳур «Шошоқамом» ва «Дувоздаҳмақом» каби

нуктасида, яъни кўмандонлар ёнида турган. Фикримизча, бу карнайлар воситасида кўшиннинг ҳаракати бошқарилган. Масалан, кенг оғизли карнайлар чалинганда отлиқ кўшин жангга кирган, торрок оғизли карнайлар чалинганда пиёдлар хужумга ўтган, «» шаклдаги карнайлар эса камондан ўқзишига даъват этган.

Шунингдек, шоҳона базм тасвиirlangan миниатюраларда бир неча созандаларни, дуттор чалаштган канотли парини кўриш мумкин. Мирзо Улуғбек даврида машҳур «Шошоқамом» ва «Дувоздаҳмақом» каби

Тарихий манбаларда, олим Мирзо Улуғбек Тарагайнинг «Рисола дар илми мусиқа» («Мусиқа илми ҳақида рисола») китобининг «Дар баёни дувоздаҳ мақом» (ўн икки мақом зикрида) бобида шундай фикрлар келтирилади: Хожа Абдулқодир ибн Абдураҳмон Марғорий, Хожа Сайфиддин Абдулмўмин, Султон Увайс Жалоирйарнинг сўзларига қараганда, аввалда мақомлар еттига бўлғон: «Мақоми рост», «Мақоми Ушшок», «Мақоми Наво», «Мақоми Роҳо», «Мақоми Хижоз», «Мақоми Ироқ», «Мақоми Ҳусайний». Ўна ушбу рисолада Мирзо Улуғбекнинг ўзи танбур ва ногорани жуда яхши чалганигини, «Булужий», «Шодиёна», «Ахлоқий», «Табризий», «Усули равон», «Усулий отлиғ» сингари куйларни ихтиро қилинганини ёзади.

**Бахтиёр БОЛТАЕВ,
СамдУ мусиқа таълими
кафедраси катта ўқитувчиси.**

Эҳ, ёшлар, ёшлар!

Сиртдан билинмаса-да аслида ишсизлик, боқимандалик, ёшларни ич-ичидан жудаям қаттиқ, ёзди, фурурларини буқади, оли-жаноб орзуларини яксон этиб, қалбларида тобелик, қарамлик хисларини ўйғотади. Бу жуда ёмон ёх.

Ота-онанинг, муаллимларнинг, умуман, катталарнинг бола калбини англамасликлари, уларни нималар кийнаётганини билмаслиги, тушунмаслиги эса янам даҳшатлир.

Жаҳолат, жоҳиллик, илмисиз нодонлик болалари худди мана шудир. Бундай чоғлари ёшлар ўз ота-оналари, устозлари, қўйингки, борики катталардан табиий институт тарзда тасалли берувчи йўл-йўрик, маслаҳат, ширин сўзлар истайди, кутади. Ағсуски, ана шундай умид билан улар ёнига эмраний борганиларда бу орзу-истакларини чилларчин итубчи кўпол мумомала, тундлик, жеркиш, камситиш ўшигитади.

Бу холатни ҳазрат Алишер Навоий бир қаторигина шеър билан ифодалаган: «Умид или бордим, армон или қайдим?» Бунинг оқибати нима бўлади? Оқибат: ҳаммасига ёшлар айбор, уларнинг ишсизлиги сабаб. Ўзиди йўк! У иш излаб кўп уриниб кўрди, бироқ ҳеч нарсага эриша олмади.

Бор ишларга ҳам таниш-билиш, бўлса, озроқ анови «қўки»дан керак. Ҳеч жойда ишламаган, бола уни қаердан олсан? Ўйга боришига ҳам улади, чунки чўнгатига чакасиям йўк, кўп-кўруқ. Ота-онага маслаҳат солай деса, жеркиниш, кўрслидан ўзга ҳеч нима олмаслигини билади ва... Ана шу дамда бу хил ёшлар қалбини кийнаётган ички дардларини, истак, режаларини тўғри тушундиган кўмакчи куч керак уларга.

Бу ёшида ахир у катталар каби фикрлай олмайди, йўл-йўриғи хйла-найрангларни билмайди, бунга хаётай тажрибаси етмайди.

... Собиржон қалбida уйғонган эзгу орзуз-хаёли, умидлари билан катта тижоратчи бўлиб ишлайдиган, бой-бадават тогасининг корхонасига иш сўраб борди. Тогасининг корхонасида ўзига хос, мос пайвандчилик иши борлигини у биларди. Шу сабаби ҳам орага ҳеч кимни кўймай, тўғри кириб борди. Э, воҳ, бу ерда ҳам яна ҳар куни кулоқлари ўшигатдан ўша эски гап: «Иш йўқ ҳозирча, ҳафа бўлма, хабар олиб тур».

Ҳа, ҳашамдор кабинетидаги ўтирган тогаси, жигит унга тақаббурларга беписанд, совуқ қаради ва шундай совуқ рад жавоб берди.

Тоғасининг ишхонасида ишлайдиган оддий ишчилар ёнига бориб, сұхбат қилди ва ўксиниб рад жавоби олганлигини айтди.

- Ўвв, сен – «хўжайин»га хеч курса юз доллар «қўки»дан узаттанингда, ишинг хамирдан қиз суғургандек биртади-ко-ларди. «Қўки»дан берилмаса, ҳеч кимни ишга олмайди у одам, жўра!

- Ахир у тоғамку, онамнинг акаси!..

Муродим УМРЗОҚОВ.

муҳаббат дарслари

Диплом Ёрматова қўллаб-куватлаб турди. Моддий ва маънавий ёрдамларини аяшмади.

Дашти қирлар орасидаги боққа ташриф буюрганлар бир дунё лаззат олишлари турган гап. Болалар маза қилиб ўйнашлари учун бօғ, ўйин-чоқлар мавжуд. Яқинда ҳайвонот дунёси ҳақида фильмлар намоиш қилинадиган зал ҳам тайёр бўлади.

- Агар болалар, ёшлар богимизга ташриф буюришса, уларга жоним билан ҳайвонот дунёси ҳақида қизикарли дарс ўтиб бераман. Улар бу ердан кетар чоғига табиатнинг ажралмас бўлгани, биз билан бир заминда яшаётган ҳайвонлар билан дўстлашиб кетадилар, - дейди морбоз.

- Ён атрофда яна курилишлар бошланяпти, шекили.

- Ҳа, ҳалқ табобати ва медицина йўналишида шифохона очмоқчиман. Беморларни табиий шифо воситалари ва илон заҳри билан даволашни ўйлағ кўямыз, насиб бўлса. Турияник машҳур доктор Ҳусейн бей Жомга келиб, мен бошлаган ишларни кўриб кетди. Юринг, шу ишларни Туркияда килайлик, деди. Истасангиз келинг, Жомда бирга

ишлиймиз, дедим. У ҳамкорлик қилишга рози бўлди.

Алишер Ёрматов жуда кўп мамлакатларда сафарда бўлган. Сафарларида, энг аввали, морбозларнинг иши билан қизиқади. Улар Алишернинг илонлар билан тил топиши кетганидан ҳайратга тушади. Шу пайтагча морбозни 26 марта кобра, 5 марта годюк чаққан. Ҳар гал ўлимдан қолган. Илон чаққан бармоқларни шафқатсиз равишда кесиб ташлаш, ҳамма ўлди, деб турган чоғда қайта тирилиш жараёнининг ўзи бир достон. Жасорат ва мардлик достони.

Мактаб ўқувчилари, коллеж ва лицей, олий ўқув юрти талабалари келиб, сабоқ олиб кетса, мато-нат ва ҳайвонот оламига мухабbat дарсларини ўрганиб кетса арзиди. Ўттиз бир марта ўлимдан қолган морбознинг ҳаётни, амалга ошираётган ишлари бунга мисол.

Мустақил Ватан ўйлида жон тикишининг усуллари қўп. Бирор кўлига курол олиб, бирор тафakkur килиб, бирор дилида мухабbat туйиб, юртининг саодати учун курашади. Алишер морбоз ҳеч ким бас келолмайдиган илонлар билан

тил топиб, уларга меҳр бериб, амрига бўйсундириб, заҳардан ноёб дорилар олиб курашади. Кобра ёки годюк бир марта чақса ўлдиради. Аммо Алишер 31 марта илон чаққанида ҳам ўлмади. Шу ўртига, одамларига мухабbat туфайли қайта-қайта тириладверди. Қанча беморларни ҳаётга қайтарди, боғлар яратди, тап-такир жойга жаннатнинг парчасини кўчириб келди.

Ҳар сафар ўлимнинг оғизидан қайтар,

Ҳар сафар ўлимдан қайтмадеб айтар.

Ҳатар водийсига бораркан тикика,

Жонин олсалар ҳам тушмайди чўкка.

Келинглар, азизлар, Жомда матонат ва мухабbat сабоқлари ўтиладиган дарсни тингланг. Муаллим - Алишер морбоз Ёрматов.

**Хосият БОБОМОРОДОВА,
шоира, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган
маданият ходими.**

7

Мақоланинг тўлиқ шаклини
ушбу QR-код орқали
ўқишингиз мумкин.

Ибрат

✓ Сиз нима дейсиз?

И лм ва ижод қилиш завқи ўзгача. Лекин бунга ташқаридан бошқа одамнинг қўшилиши завқни пасайтиради. Яқинда бир олимнинг ҳаммуллифлик асосида мақола ёзиш маданияти, тўғрироғи, ахлоқига оид мақоласини ўқиб, муносабатимни билдиришга қарор қилдим.

Ҳаммуаллифликдаги илмий иш

ҚАНЧАЛИК ТЎҒРИ?

Катта устозлар "Илм тафаккурнинг акси, бадий асар қалбнинг ҳайқири" деб таъқидлашар эди. Ҳақиқатан ҳам инсон ижод қилас экан ўзи билан ўзи ёғлиз қолади. Гоҳи Яратганга юзланади, гоҳи тафаккурига мурожаат қилади.

Мақола муваллифи тўғри таъқидлаганидек, илмий изланиш олиб бораётган ёшлар эндигина илм ёшигини тақиллатиб, катта майдонга кириб келади. Ёш тадқиқотчилар ўзлари танлаган мавзу ёки йўналишларда илмий изланиш олиб боради, шу йўлда туртниб, суртиниб, кимтиниб нималарнироғида тушуришига ҳаракат қилади.

Илм дунёсида ўзлигини излётган ёшлар албатта ёзган мақоласини кимгандир кўрсатади, борингки, мақолани чот эмочки бўлган қаттиқул ёки бир талай талаблари бор ноширлар тақизлар талаб қилади. Шунда ёш тадқиқотчи, табиий устози ёки илмий раҳбарига мақоласини кўриб беришини илтимос қилади. Мақола яхши ёзилган бўлса унга "устозлар" ҳаммуаллиф қилишини тақлиф ишланиш олиб бораётган ўтилди. Тадқиқотчилар тақизларини тинглабида ҳоли оғизида бўлган қалбнинг ҳайқирини тақиғатнига ўтилди. Аммо тадқиқотчилар тақизларини тинглабида ҳоли оғизида бўлган қалбнинг ҳайқирини тақиғатнига ўтилди.

Бундан 5-6 ой олдин вилоят радиоэшиттиришлари учун Самарқанд радио канали очитилади. Аммо телевидение орқали очитилади. Техника ривожланаётган замонда 60-70 километр масофада жойлашган (Самарқанддан Каттақўрғонгача) радио тўлқинлари этиб бекади. Аммо ҳудди шундай масофада навоийликлар бизга ўз эшиттиришларини тиник етказиб туришибди.

Бундан 2-3 йил олдин "шу мавзудаги луқмам" Зарапшон газетасида ёритилганди. Аммо бу луқмага жўяли жавобни ҳали ололганимиз йўк. Бундан 2-3 йил олдин "шу мавзудаги луқмам" Зарапшон газетасида ёритилганди. Аммо бу луқмага жўяли жавобни ҳали ололганимиз йўк.

Абдузазиз ҲОШИМОВ.

терелрадио кўмитасига мурожаат қилинг. Улар маблағ топиб беришга узатиш, тарқатиш учун яна бир масъул корхона ҳам бор. Биз бу корхонага мурож

Сиз ҳали яшашингиз керак!

Автотранспорт ҳаракатланиш восита-си, инсоннинг оғирини енгил, узоғини яқин қилишда беминнат кўмакчи. Аммо ундан тўғри фойдаланиб, ҳаракат хавфсизлигига қатъий риоя қўлсангизгина сизга фойдали хизмат қиласди.

Афуски, кейинги пайтларда йўл транспорт ҳодисалари кўпаяётгани кишини ташвишланиди. Бунинг сабаби, аввали, кўча ва йўлларни талабга жавоб бермаслиги, қатновнинг кескин ошиб бораётгани бўлса, бошқа томондан, кўпчилик ҳайдовчиларнинг йўл ҳаракати қоидаларига риоя қўлсангизлигига: тезликни меъёрдан ошириш, маҳсулотни бошқариш, техник носоз машинада йўлга чишиш, ҳайдовчиллик гувоҳномасиз рулга ўтириш, бошқарувни ўйқотиш ва ҳоказолардир. Бирок, барибири, бош сабаб, инсон омили.

Йўл-транспорт ҳодисалари талалини шуни кўрсатмоқдаки, агар том маньодаги ҳайдовчилни маданияти шаклланмас экан, ҳеч қандай қонун-қоиди, назорат, жарима, чора-тадбир кутилган натижани бермайди. Демак, ҳаракат иштирокчисига айланган ҳайдовчи, пиёда, йўловчи нафақат ўзи, балки бошқарал ҳаётни хавфсизлигига ҳам жавобгар эканлигини билиши керак. Акс ҳолда йўл ҳаракати билан боғлиқ фожиалар тўхтамайди.

Статистик мъалумотларга кўра, шу йилнинг ўтган

деврида республикамизда автоҳалокатлар оқибатида 700 киши ҳалок бўлган, 1200 дан зиёд киши бир умр мажрух бўлиб қолган. Коронавирусадан 200 дан зиёд юртошимиз вафот этгани ҳаммамизни чукур қайғуга соглан пайтда, автоҳалокат оқибатида шунча одамнинг ҳаётдан кўз юмиши нақадар даҳшатли.

Шундай даврда яшамизки, йўл ҳаракати хавфсизлиги кундаклигни ҳаётимизда муҳим вазифага айланмоқда. Аммо уни тарғиб қилиш, фарзандларимиз онгига чуқур сингидир кўнгилгадиге эмас. Йўл ҳаракати қоидалари ҳамма оиласда ҳам ўрганилмайди. Богча ва мактабларда ўрганиш муҳим фанлар қаторига киритилгани ўйқ. Ҳаракат хавфсизлигига эса уни ҳар куни ўрганишимиш, ҳар куни амал қилишимизни тақозо этмоқда.

Тогаймурод ШОМУРОДОВ.

Пайариқми, Пойариқ?!

Мен кўплаб газета-журналларнинг доимий муштарилиаридан бириман. Мени кўп ийлардан буён айрим масалалар қийнаб келади.

1990 йилда Пайариқ тумани сув хўжалиги бошқармасига янги муҳр олиш учун эскиз тайёрланган пайтимизда эскизни туман ҳокимиятидан тасдиқлатиб олиш шарт экан. Эскизни тасдиқлаш учун туман ҳокимининг ўша пайтдаги ўринбосарига олиб кирдим. У киши мен тайёрларган эскиздаги Пайариқ сўзини Пайариқ деб туатди. Иккаламиз анча тортишдик. Туман ўтган асрнинг 70-йилларидан бўён Пайариқ деб хўжатлаширилган, деб туриб олди. Мен ҳамма хўжатлар рус тилида юритилгани учун «Пайариқ» бўлиб кетган деб тортишдим. «Ёшлигимиздан қулоқларимиз радиодан Пайариқ сўзига ўрганиб қолган» дедим. Лекин Пайариқ деб муҳр олдик.

Газетамизда ҳам деярли ҳар сонида Пайариқ тумани ҳақида

мақола чиқади. «Яна Пайариқми» дейман. Пой билан пайнинг фарқига борадиган пайт келмадикан! Болаликан эшишиб келганим Яқанши қишлоғидан сал нарида Мирзаариқ билан Булунгур ариқлари кесишар экан. Ўша жойдан Мирзаариқдан ўтган сув Пой канали деб атлади ва 27,4 км га оқади. У канални бир бой кампир тута етаклаб бориб (туялар сув юрадиган йўлларни тезроқ кўрсатиб беришар экан деган фикр бор) ўша ердан туннинг издан кадамлаб, яъни пойма-пой юриб, каналнинг режасини тузид, ариқ қаздириб қишлоғига сув олиб борган экан, деб ота-бобаларимиз айтишар эди. Шундун Пой ариқ сўзи пайдо бўлган. 60-йилларда қишлоқ марказидаги симёғочда 1 дона радиокарнай бақириб турар эди. Ўша пайт туш чоғида айни

пахта мавсумида

кишлоп хўжалик ходимлари учун эшилтириш чоғида

Пайариқ, Норпой

туманларининг пахта

тайёрлаш режасини

бажарганиклиари

тўғрисида эшилган-

миз. Норпой сўзи-

нинг ўзи ҳам тута

қадамига тўғри

келмайдими?

Уни ҳам русча-

лаб Нарпайга

айрим донолар уни Нарпайга

ҳам айлантиришид. Шу аснода

Тайлоқ ҳам Тойлоқ сўзидан келиб

чикмадими?! Вилоятимизда қанча

тилшунос олимлар, мутахассис-

лар бор. Шу масалада улар нима

дайишар экан.

Рахматулла ҚОРЖОВОВ,
Пайариқ тумани,
Хоса қишлоғи.

REKLAMA, E'LNOLAR, BILDIRISHLAR / Газетамиз ҳафтада уч марта – сешанба, пайшанба ва шанба кунлари чоп этилади / Газетада чоп этилаётган реклама ва эълонлар тезкор, самарали ва ҳамёнбоп / МУРОЖААТ УЧУН ТЕЛЕФОН: (0366) 233-91-56

КУРИЛИШ ТАШКИЛОТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

АТ Ҳалқ банки Самарқанд вилояти Иштиҳон филиали биносининг том қисмини жорий таъмирлаш ишларини бажариш бўйича қурилиш ташкилотлари ўртасида танлов эълон қилинади.

Объект номланиши: Самарқанд вилояти Иштиҳон филиали биносининг том қисмини жорий таъмирлаш;

Лойиха қиймати ҚҚС билан: 82 516 611 сўм;

Лойиха қиймати ҚҚСсиз: 71 753 575 сўм;

Ишни бажариш муддати: 30 кун;

Молиялаштириш манбаси: Ҳалқ банкининг ўз маблагларни;

Танлов комиссияси ишчи органи манзили: 140145, Самарқанд вилояти Самарқанд шаҳри Амир Темур кўчаси, 147-й;

Мурожаат учун: X.Сайидов, Телефон: +99866-237-86-07;

Танлов иштироқчиларига қўйиладиган талаблар: Танловда талаб қилинаётган шартлар асосида мазкур ишларни бажариш, товарларни ишлаб чиқарувчидан етказиб бериш бўйича Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги билан ман этилмаган маҳаллий ва чет эл юридик шахслари иштироқ этиши мумкин.

Танлов қуидаги манзилда ўтказилади: Самарқанд вилояти Самарқанд шаҳри Амир Темур кўчаси, 147-йда 2020 йил 7 сентябрь, соат 11:00 да.

ИГИЛИШДА ҚАТНАШИНГ!

Пайариқ тумани Челак шаҳар-часи, Истиқлол кўчасида жойлашган «TURON SAVDО NON» масъулияти чекланган жамияти таъсисчиларининг навбатдан ташқари умумий иғорилиши 2020 йил 5 сентябрь куни соат 10:00 да жамият мавзурӣ биносида ўтказилади.

ДАҶВОЛАР БЎЛСА

Самарқанд шаҳар давлат хизматлари марказидан 2019 йил 8 майда 720727 реестр рақами билан рўйхатга олинган «BAYMEN OOO» оилавий корхонаси (қисқартирилган номи: «BAYMEN OOO» ОК) корхона таъсисчиларининг 2020 йил 27 августдаги карорига асосан ихтиёрий равишда тутатилмоқда.

Шу муносабат билан унга билдирилладиган барча эътиrozлар газетада эълон чоп этилгач, иккى ой давомида қабул қилинади.

Жамиятнинг почта манзили: Ўзбекистон Республикаси Самарқанд вилояти Самарқанд шаҳри Наврӯзи 3-тор кўчаси, 10-й.

Жамиятнинг солиқ тўлайдиган идентификацион рақами (СТИР): 30164186.

Самарқанд шаҳар ҳокимлиги хузуридаги тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш инспекциясидан 2009 йил 30 ноябрда 5841 реестр рақами билан рўйхатга олинган «ATZ BAZM» масъулияти чекланган жамияти (қисқартирилган номи: «ATZ BAZM» МЧЖ) жамият ягона таъсисчisinинг 2020 йил 27 августдаги 1-сонли карорига асосан ихтиёрий равишда тутатилмоқда.

Шу муносабат билан унга билдирилладиган барча эътиrozлар газетада эълон чоп этилгач, иккى ой давомида қабул қилинади.

Жамиятнинг почта манзили: Ўзбекистон Республикаси Самарқанд вилояти Самарқанд шаҳри Наврӯзи 3-тор кўчаси, 10-й.

Жамиятнинг солиқ тўлайдиган идентификацион рақами (СТИР): 30138860.

Самарқанд шаҳрида хусусий амалиёт билан шугулланувчи нотариус Ҳазраткулов Махмуд нотариал идорасига марҳум Ахмедов Давлат Насимовичга (2013 йил 10 февральда вафот этган) тегиши мол-мулк учун мерос иши очилмоқда. Шу муносабат билан меросхўларнинг Ҳасанов Алоғиддин Фиёсiddин ўғли нотариал идорасига мурожаат этишларini сўраймиз.

Манзил: Самарқанд шаҳри Амир Темур кўчаси, 36-й.

Самарқанд шаҳрида хусусий амалиёт билан шугулланувчи нотариус Жўраев Камолиддин Мухиддинович нотариал идорасига марҳум Мулоджанова Қаноатга (2006 йил 8 апрельда вафот этган) тегиши мол-мулк учун мерос иши очилмоқда. Шу муносабат билан меросхўларнинг Ҳазраткулов Махмуд нотариал идорасига мурожаат этишларini сўраймиз.

Манзил: Самарқанд шаҳри Амир Темур кўчаси, 35-й.

Самарқанд шаҳрида хусусий амалиёт билан шугулланувчи нотариус Ҳодиров Улуғбек Толивович нотариал идорасига марҳум Сайдов Низамидинга (2019 йил 9 декабрда вафот этган) тегиши мол-мулк учун мерос иши очилмоқда. Шу муносабат билан меросхўларнинг Ҳазраткулов Махмуд нотариал идорасига мурожаат этишларini сўрайmiz.

Манзил: Самарқанд шаҳри Амир Темур кўчаси, 36-й.

Самарқанд шаҳрида хусусий амалиёт билан шугулланувчи нотариус Ҳодиров Улуғбек Толивович нотариал идорасига марҳум Сайдов Низамидинга (2019 йил 9 декабрда вафот этган) тегиши мол-мулк учун мерос иши очилмоқда. Шу муносабат билан меросхўларнинг Ҳазраткулов Махмуд нотариал идорасига мурожаат этишларini сўрайmiz.

Манзил: Самарқанд шаҳри Амир Темур кўчаси, 36-й.

Самарқанд шаҳрида хусусий амалиёт билан шугулланувчи нотариус Ҳодиров Улуғбек Толивович нотариал идорасига марҳум Сайдов Низамидинга (2019 йил 9 декабрда вафот этган) тегиши мол-мулк учун мерос иши очилмоқда. Шу муносабат билан меросхўларнинг Ҳазраткулов Махмуд нотариал идорасига мурожаат этишlарini сўрайmiz.

Манзил: Самарқанд шаҳри Амир Темур кўчаси, 36-й.

Самарқанд шаҳрида хусусий амалиёт билан шугулланувчи нотариус Ҳодиров Улуғбек Толивович нотариал идорасига марҳум Сайдов Низамидинга (2019 йил 9 декабрда вафот этган) тегиши мол-мулк учун мерос иши очилмоқда. Шу муносабат билан меросхўларнинг Ҳазраткулов Махмуд нотариал идорасига мурожаат этишlарini сўрайmiz.

Манзил: Самарқанд шаҳри Амир Темур кўчаси, 36-й.

САМАРҚАНД ВИЛОЯТИ КАСАБА УЮШМАЛАРИ ТАШКИЛОТЛАРИ БИРЛАШМАСИ КЕНГАШИ

САМАРҚАНД ШАҲАР ТИББИЁТ БИРЛАШМАСИ КАСАБА УЮШМА ҚЎМИТАСИ

ПАСТ ДАРФОМ ТУМАНИ ТИББИЁТ БИРЛАШМАСИ МАЪМУРИЯТИ

озод ва обод
юртимиз фарзандлари,
барча ҳамкасларини
Истиқлолимизнинг

29 йиллик
шодиёнаси билан
табриклайди.

«Зарафшон» газетасининг шу йил 11 июль, 77-сонида “Товламачига эмас, тестга ишонинг” мақоласи чоп этилди. Унда юритилган мулоҳаза ва таклифларни ўқиб, ўз фикрларим билдириш учун қоғоз қораладим. Зоро, айни пайтда абдитуриентларнинг тест синовлари жарабёнлари бошланадиган кунлар олдида турибмиз.

Товламачи ким – сохта домлами ёки ота-она?

Гап фарзандларимизнинг олий даргохларга кириб ўқиши, бунинг учун тест синовларининг адолатли бўлиши зарурлиги ҳақида бораар экан, ўтган асрнинг 60-йиллари ўрталарида биз, абдитуриентларнинг ўқишига кириш учун имтиҳон топширганимиз кўз олдидан ўтди. Ўшанда мен 12 баҳо (у пайтда баҳо кўйилади), кўпчилик эса 19-20 баҳо билан ўқишига киргандик. Ўзимча «Олис қишлоқлик, оддий бола бўлсан, менинг билимим бошқаларни кидан паст-да, имтиҳонлар ҳаққоний ўтди», деб ўйлаганман. Лекин вакт ўтиб, курсодларимнинг бъазилари ўқиши учун эмас, Тошкент давлат университетининг студенти деган ном учун ота-онасининг «кўмаги» билан талаба бўлгани аён бўлди. Улар лекцияларга қатнашмас, дарсларга тайёрланмас, ўқишини бир четга йиғиштиришганди.

Хўш, улар ўқишига қандай кирган? Совет даврида коррупция йўқ эди дейсизми? Ҳамма ҳалол-покиза эдими? Афсуски, йўқ: олийгоҳда ҳам, унинг ташқарисида ҳам коррупционерлар бор эди.

Минг афсуски, бугунги кунда ҳам бундай холат йўқ эмас. Олий ўқув юртига кириши хоҳлаган абдитуриентларнинг айримлари шахарда юриш ёки диплом олиш учун тест синовларида иштирок этди. Табиийки, уларнинг ортида «мехрибон ота-она»лари бор. Улар фарзандининг билимiga ишонмай, чор атрофа чопади: «Пул кетса кетсин, обрў кетмасин, ўғлим (қизим) ўқишига кирсин!». Мана шу оддий

ният кўпчиликни пораҳўрликка, жиноятга етаклайди. Оқибатда ота-она олийгоҳларда ишлаб танилган, кўйилдан оз-моз иш келдиган «домла»ларга муроҳаат қиласди, ўз масқадини, ўқишига кириш ставкасини белгилайди. Йўл-йўлакай билимгоҳнинг чаққон катта-кичиллари ҳам бу «иш»га бosh кўшади, эҳтиёжманд ота-онани ишонтириб, катта ваддлар беради. Хўш, айтингчи, бу ерда ҳақиқий товламачи ким? Сохта домлами ёки ота-она?

Дарвөзе, газетанинг кейинги сонларида ҳам шу мавзуга оид «Ўқитувчи ўқувчига етарили билим беради олдими?», «Қонунлар ижроси тўлиқ таъминланса, коррупция йўқолади» каби мақолалар берилди. Уларда билимсизлик жамиятини бошқара олмаслиги, коррупцияга қарши курашни ҳар бир ректор ўзи раҳбарлик қилаётган олийгоҳда дадил амал ошириши самара бериши каби фикрлар юритилди, таклифлар илгари сурildidi.

Хадемай тест синовлари бошланади. Ота-онасининг пули билан номига талаба бўлишни истаётганлар ёнида ўн минглаб билимга чанқоқ ўғил-қизларимиз бор. Улар ўз билими билан ўқишига киршига отланган. Уларнинг ёруғистаги, ёнида ўтган кўзларига теран бокайлик, улар тақдирига бефарқ бўлмайлик, коррупцияга йўл кўймайлик. Зоро, бугунги замонавий техникалашган тараққиётни, кўп тилни билувчи, ақлли, дунёкараши кенг, илғор фикрловчи ёшлариги на бошқара олади.

Жумақул КАРИМ.

Акс-садо

ташлаб келганман-ку) юкори лавозимлардан бирини кутяпман. Шу умид билан бир йилгача оддий ўқувчи бўлиб ишлаб юрдим. Ректор сўрамайди,

мен жим. Бир маъракада домла билан кўришиб қолдик. «Ғайбуллаҳон, ҳаммасини биламан, аммо бу жойни Самарқанд дейдилар. Кўриб турибиз, бирлашавозим ўтирган кишиларнинг билими, нуфузи меникидан кам эмас» деганларида яна кўрпамни орқамга ортиб, Тошкентга, ўша катта ишмуга кайтиб кетганим.

Демокримаки, Самарқандда билимиллар, зўкко инсонлар, ақл-заковатли ёшлар кўп. Шу боис, азалдан Самарқанд ана шундай мутахассислар билан таъминланган, унинг келажига қалби тоза, дили пок инсонлар билан ардокланган. Ўзбекистоннинг қайси бурчагидан бўлмасин Самарқандда ўқишига интилувчиларнинг кўплиги шундан.

Ҳадемай тест синовлари бошланади. Ота-онасининг пули билан номига талаба бўлишни истаётганлар ёнида ўн минглаб билимга чанқоқ ўғил-қизларимиз бор. Улар ўз билими билан ўқишига киршига отланган. Уларнинг ёруғистаги, ёнида ўтган кўзларига теран бокайлик, улар тақдирига бефарқ бўлмайлик, коррупцияга йўл кўймайлик. Зоро, бугунги замонавий техникалашган тараққиётни, кўп тилни билувчи, ақлли, дунёкараши кенг, илғор фикрловчи ёшлариги на бошқара олади.

Регистон

Неча юз йилдирким, само тургай Регистон бошида, Қанча сирлар бор экандир бу фалак йўлдошида. Қанчалар илму заковат воқифи кошона бу, ўтмиши беҳад китобким неча юз йил ёшида. Неки меъмор зотини шайдо этиб меъмор ўзи, Қай хунар лол қолмади зебо Регистон қошида. Не замонлар кечса ҳамки у элиздан пойдор, Гул Самарқандим зиёси ёнса ҳар бир тошида. Бахтиёр давронда дер Яхё Регистон жилвагар, У жилва бергай Самарқанд сайқалининг бошида.

Ҳайдар ЯҲЕД

Истасанг

Сажда қил меҳнатга дўйт, бахту саодат истасанг, Бегараз, холис умр кўргил фароғат истасанг. Одамийлик илмин ўрган токи жонинг борича, Ҳойнаҳоӣ, айлаб ният тоат-ибодат истасанг. Кек, ғароз хирсу ҳасадан унмаган бояни жаҳон, Ҳар нафас шукрона қил ҳузуру ҳаловат истасанг. Поклигу озодалик бўлсун шиоринг ҳар қаҷон, Чирку ифлосдин ўироқ юр хусну малоҳат истасанг. Ҳам тилингу ҳам дилинг ҳамда илгингга берма эрк, Элга хизмат ҷоғларида фаҳму фаросат истасанг.

Касбу коринг, меҳнатинг боис олингай бойлигинг, Сарф этиб, назру ниёз қил хайру саховат истасанг.

Эътиқод, эзгу ният бирлан ишингга енг шимар, Эй рафиқ, ҳар бир юмушда кутлұф шафоат истасанг.

Ҳар замонда ҳоли жонингдан хабар ол ҳол сўраб, Бир надим топ, ҳамнишин сайру саёҳат истасанг.

Англа, улуғлик сеҳрининг сийрати ҳар дилдадир, Одамийлик илмини ўрган – хидоят истасанг.

Нурий, наволар назмига нукта қўй нозик адо, Аҳд этиб, ҳамду сано қил Ҳақдин иноят истасанг.

Нуридин БОБОҚАНДОВ.

Мустақиллик мушоираси

Тилаб олган оқ тилагимиз, Бор вужудим, дил, юрагимиз, Ҳар лаҳзада ҳам керагимиз, Аллоҳ берган Қадрдонгинам. Англаб етдим бу мўъжизани, Яралганим Сизни севгани, Сиз ҳам сўйинг мен охизани Аллоҳ берган Қадрдонгинам.

Дилфуза МАМАДИЁРОВА.

Тўртликлар

Кўнгил оққан томонга кетма, Ҳавасларнинг охри сароб. Енгил-елли ҳаётни, англа, Оқибати бўлгайдир ҳароб.

Ҳаёт ўзи асли имтиҳон, Лаҳзалари Аллоҳдан имкон. Умринг қадрин ўзинг қадра, Шу қадр-ла бўлурсан инсон.

Бекназар ОРЗИҚУЛОВ, Иштиҳон тумани.

Бахтиёр Ҳасанов ушбу танвода иккинчи ўринни кўлга киртиди.

Вилоят ҳалқ таълими бошқармаси ахборот хизмати.

Бахтиёр муаллим

レスпублика танловида ғолиб

Xалқ таълими вазирлиги томонидан умумтаълим муассасаларининг педагоглари орасидан математика, физика, кимё ва биология фанлари бўйича илфор, ижодкор ўқитувчиларни аниқлаш, уларни кўллаб-куватлаш ва турли фанлар бўйича тест саволлари заҳирасини шакллантириш мақсадида «Энг яхши назорат материаллари» кўрик-танлови ташкил этилганди.

Танловда иштирок этиш учун ҳалқ таълими вазирлигига жўнатилган назорат материалларни орасидан низом талаблари асосида 2393 нафар педагогнинг ишлари қабул қилинган.

Оқдарё туманидаги 47-умумтаълим мактабининг математика фани ўқитувчиси

ПАСТ ДАРФОМ ТУМАНИ ҲАЛҚ ТАЪЛИМИ БЎЛИМИ ЖАМОАСИ

барча юртошларимиз, ўқитувчи-мураббийлар ва соҳа фахрийларини юртимиз мустақиллигининг

29 йиллиги

билан табриклайди.

БАЙРАМ ШУКУҲИ ҲАР БИР ВАТАНДОШИМИЗ ХОНДОНИНИ АСЛО ТАРК ЭТМАСИН.

Жаҳон янгиликлари

Ўқотар қурол рекорд савдоси

2020 йилнинг ўтган 6 ойи мобайнида АҚШда ўқотар қурол савдоси рекорд кўрсаткич -10,3 миллионтани ташкил этди. Бу ҳақда ўқоти спорти Миллӣ жамғармаси майлум қилди. Унда қайд этилишича, қурол сотиш 95 фоизга, ўқ дори сотиш 2019 йилга нисбатан 139 фоизга етган. Харидорларнинг ярмидан кўпи оқ танли эрқаклардир, аммо энг кўп ўсиш афроамерикаликлар хиссасига тўғри келади.

Алкоқулф кимга қўйилиши керак?

Россия Саноат савдо вазирилари йил охирига агар рудла масти ҳайдовчи ўтирган бўлса машинаси двигателига унинг ишлашини тұхтатадиган алкоқулф – прибор ўрнатиш масаласига аниқлик киритиши лозим.

Айни пайтда мамлакатда ана шундай қурилма (биттаси 79 минг рубль туради) «Мета» компаниясида мавжуд. Йўрүкномада двигателинг юрғизишдан олдин ейш, ичиш, чекиш, атир-упадан, соқол олишдан сўнг крем суркашдан ва ҳоказалардан фойдаланиш мумкин эмас. Агар салонда масти йўловчи ўтирган бўлса-чи? Одатда бундай ҳолатда ҳар икки йўловчидан бири ширақайф бўлади. Двигател таксичи нима қилиш керак, тушунарсиз?

Америка қўшини германиядан нега кетяпти?

Америка президенти НАТОга аъзолиги бадалини кам тўлаётгани учун бундан кейин Германияни бошқа ҳимоя қиласлигини майлум килди. Кимдан ҳимоя қиласлиги ҳақида

эса лом-мим демади. Трамп Германиядан 12 минг ҳарбийларни олиб чиқиши бўйруқ берди. Шундан кейин улар Бельгия ва Италияга жойлаштирилади. Қолгани АҚШга қайтади, аммо Европа бўйлаб «ҳатарли нукта»ларда кезиб юради.

Одам ва маймун
Ҳозирда ҳудди XIX асрда бўлганидек Дарвиннинг шаънига балиқ чаплаш урғфа айланган. Яхшияники, унинг «одам маймундан тарқаган» деган ибораси учун гулханда куйдиришмайди. Аслида Дарвин ҳеч қаҷон бундай таъкидламаган. У одам аллақандай эволюция дарахтининг бир шохи, жумладан, маймунлар ҳам, деб таҳмин қилган холос.

«АиФ» ҳафтаномаси (2020 йил, 32-сон)дан Т.МУРОД тайёрлади.

